

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR

Sirküler Tarihi: 15.10.2024

Sirküler No : 2024/21

**İHRACAT BEDELLERİNİN TÜRKİYE'YE GETİRİLMESİ ZORUNLULUĞUNDA
SON DURUM**

Bilindiği üzere 04.09.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin İhracat Bedelleri Hakkında 2018-32/48 No.lu Tebliğ ile ihracat bedellerinin 180 gün içerisinde yurda getirilmesi uygulamasına geçilmiş ve bu uygulamanın 6 ay süreceği belirtilmişti. Sonradan yapılan düzenlemelerle uygulama süreleri uzatılmış son olarak da herhangi bir süre ile sınırlı olmaksızın ihracat bedellerinin her bir ihracatı müteakip 180 gün içinde yurda getirilmesinin zorunlu olduğu ilan edilmiştir.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden, bu işlemlerinden doğan alacaklarını tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler; yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi (%5) kadar idari para cezasıyla cezalandırılmaktadır. İdari para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere ise üç bin Türk lirasından yirmi beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanmaktadır. Ancak bu durumda verilecek idari para cezası, gümrük çıkış beyannamesinde belirtilen yurda getirilmesi gereken paranın yüzde iki buçüğundan (%2,5) fazla olamaz. İdari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Fiili ihracat tarihinin 04.09.2018 tarihi ve sonrasında içerdiği gümrük çıkış beyannameleri ile ilgili olarak; fiili ihracat tarihinden itibaren 180 gün içerisinde ihracat bedellerinin ihracatçı firmanın aracı bankasına ibraz edilmesi yasal zorunluluktur.

İhracatçı firmalar, ihracat işlemlerine ilişkin bedelleri aşağıdaki ödeme şekillerinden birine göre yurda getirebilirler:

a) Akreditifli Ödeme,

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

- b) Vesaik Mukabili Ödeme,
- c) Mal Mukabili Ödeme,
- d) Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
- e) Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
- f) Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
- g) Peşin Ödeme.

İhracatçı firmalar, gümrük çıkış beyannamesinde kayıtlı alıcı firma veya bu firma dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından yurt dışından havale olarak gönderilen döviz;

- Yurt dışında bulunan bankalardaki hesaplarından Türkiye'deki bankalardaki hesaplarına ihracat bedeli açıklaması ile yapılan transferleri,

- Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespitinin gümrük idarelerince onaylı nakit beyan formu ile yapılması durumunda bu tutarları,

- Usul ve şartlara uygun olmak koşuluyla çek ve kredi kartı ile tahsil edilen bedelleri,

ihracat bedeli olarak aracı bankalarına sunabilirler.

Hizmet ihracatı, transit ticaret, Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış, Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satış, mikro ihracat ve serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,- ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tamamının tasarrufu serbesttir.

İhracatçı firmalarca, ihracat hesabının kapatılabilmesi için gümrük çıkış beyanname örneği/gümrük çıkış beyanname bilgileri, ilgili ihracat bedeli kabul belgeleri, satış faturası ile indirim ve mahsup konusu belgelerini açık ihracat bedelinin kapatılması için aracı bankaya

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

ibraz edilmesi yasal zorunluluktur. İhracatçı firmalar, ihracat bedellerin yurt içine getirilmesi aşamasında yaşadıkları problemler ile ilgili olmak üzere; ihracat genelgesinin, mücbir sebep ya da haklı durum şartlarını taşımaları halinde aracı banka ve vergi idaresinden ek süre talep edebilirler.

2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince altışar aylık dönemler itibarıyla ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne ek süre verilir. Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin altı aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri Bakanlık tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Aşağıda sayılan haller 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9. maddesinin birinci fıkrasında mücbir sebep olarak kabul edilmiştir:

- a) İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, konkordato ilan etmesi veya faaliyetlerini daimi olarak tatil etmesi, firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmesi, şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
- b) Grev, lokavt ve avarya hali,
- c) İhracatçı veya ithalatçı memleket resmi makamlarının karar ve işlemleri ya da muhabir bankaların muameleleri dolayısıyla hesapların kapatılmasının imkansız hale gelmesi,
- ç) Tabii afet, harp ve abluka hali,
- d) Malların kaybı, hasara uğraması veya imha edilmesi,
- e) İhtilaf nedeniyle dava açılması veya tahkime başvurulması.

Mücbir sebep hallerinin tevsiki;

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

(a) ve (e) halinin yetkili mercilerden, (b) ve (ç) halinin, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya mahalli odaca tasdik edilmiş olmak kaydıyla alıcı veya ithalatçı firmadan (harp ve abluka hali hariç), (c) halinin resmi makamlarımızdan, ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya muhabir bankalardan, (d) halinin ise sigorta şirketlerinden, uluslararası gözetim şirketlerinden veya ilgili ülke resmi makamlarından alınmış belgelerle tevsik edilmesi şarttır.

Mücbir sebep halleri ile ilgili olarak yurtdışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimizce veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması gerekmektedir.

Mücbir sebep halleri dışında kalan ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen durumlar Vergi Dairesi Müdürlüklerince haklı durum olarak değerlendirilebilmektedir.

İhracatçı firmalarca, ihracat bedeli kabul belgesi (İBKB)'ye bağlanan ihracat bedellerinin en az %30'u İBKB'yi düzenleyen aracı bankaya satılır (Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 07.06.2024 tarihli talimatı ile 10.06.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Genelgenin Ek 1. maddesi yürürlükten kaldırılmış ve yerine eklenen Ek 2. madde ile ihracat bedellerinin bankaya satış zorunluluğu oranı %40'tan %30'a düşürülmüştür). Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir (bankalara getirilen ihracat bedelinin mevzuata uygun olarak süresinde yurda getirildiğinin tevsiki amacıyla bankalarca "İhracat Bedeli Kabul Belgesi (İBKB)" düzenlenmekte ve ihracat hesabının kapatılması bu belgeye göre yapılmaktadır).

Ukrayna ve Rusya'ya gerçekleştirilmiş veya gerçekleştirilecek ihracat işlemleriyle ilgili olarak ihracat bedellerinin döviz cinsinden beyan edilmiş olsa dahi Türk Lirası olarak da kabulü mümkündür.

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

1. Aracı Bankalara Yüklenen Sorumluluklar:

İhracata aracılık eden bankalar, bilgisi dahilinde olan beyannamelerle ilgili ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve kabulünü izlemekle ve ilgili indirim ve mahsup işlemlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür. İhracat hesabının, ek süreler de dahil olmak üzere süresi içerisinde kapatılmaması halinde açık hesap tutarı aracı bankaca 5 iş günü içinde ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir. Söz konusu formun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarının İBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılır.

İhracat bedelleri ile ilgili olarak, fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde bedellerin yurda getirilmesi ve ihracat bedeli kabul belgesi (İBKB) düzenlenmesi halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır. İndirim ve mahsup işlemleri aracı bankalarca sonuçlandırılır.

2. Vergi İdaresine Yüklenen Yasal Sorumluluklar:

İhracat bedeli kabulünün yurda getirme süresi dışında, ancak 5 iş günlük ihbar süresi içinde yapılması halinde, ihracat hesabı ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilmeksizin kapatılır.

Uluslararası yaptırımlar çerçevesinde bankaların kabul etmediği ihracat bedellerine ilişkin İBKB düzenlememesi sebebiyle açık kalan ihracat hesapları ihtarname süresi içinde söz konusu hususun yer aldığı banka yazısının ibrazı üzerine ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne kapatılır.

Türk Eximbank ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan ihracat kredi sigortası konusunda faaliyet göstermek üzere lisans almış sigorta şirketlerince ihracat kredi sigortası kapsamına alınan ihracat bedelinin süresi içinde tahsil edilememesi sebebiyle kapatılmayan ihracat hesapları, anılan banka veya söz konusu sigorta şirketlerince ihraç bedelinin ilgiliye ödendiğinin tevsiki kaydıyla bankalar tarafından terkin edilerek veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından kapatılır.

Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kiralama yoluyla yapılan ihracatta; sözleşme sürelerinin 180 günden fazla olması ve 180 gün sonunda

Mustafa Kemal Mah. 2152. Sok. Kent İş Mrk. No: 2/5 - ANKARA Tel: (0312) 437 04 47-57-67

Faks: (0312) 447 04 89

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

sözleşmenin vadesi gelmemiş borçları da içermesi, aylık kira ücreti toplamının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmemesi halinde kiralananın toplam değeri göz önüne alınmaksızın ihracat hesabı doğrudan bankalarca veya ihtarname süresi ile ek süreler içinde kalınması koşuluyla Vergi Daireleri tarafından terkin edilerek kapatılır.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- 15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları; 90 günlük ihtarname süresi ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğünce ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,

- 15.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları; 90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Müdürlüklerince ödeme şekline bakılmaksızın,

- 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğünce terkin edilmek suretiyle kapatılır.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, terkin hesaplamasında kullanmak üzere yukarıda belirtilen yetkilerden ihracatçı lehine olan yalnızca bir tanesi uygulanabilir.

İhracat hesabının, ek süreler de dahil olmak üzere, süresi içerisinde kapatılamaması halinde açık hesap tutarı aracı bankaca 5 iş günü içinde ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne ihbar edilir.

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Söz konusu formun açıklama kısmına ilgili ihracat bedelinin ne kadarının İBKB'ye bağlandığı ayrıntılı olarak yazılır.

Vergi Dairesi Müdürlüklerince ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihtarname gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar süresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğüne belgelenmesi gerekir.

90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

3. İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesinde İstisna Tanınan Ülkeler (İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesinde Gümrük Beyannamesinde Yer Alan Tutarın Yüzde Yüzünün Tasarrufunun Serbest Bırakıldığı Ülkeler):

1- Afganistan 2- Angola 3- Belarus 4- Benin 5- Cibuti 6- Demokratik Kongo Cumhuriyeti 7- Etiyopya 8- Fildişi Sahili 9- Filistin 10- Gabon 11- Gana 12- Gine 13- Güney Sudan 14- İran 15- Kamerun 16- Kenya 17- Kırgızistan 18- Kongo Cumhuriyeti 19- Kuzey Kore 20- Küba 21- Liberya 22- Lübnan 23- Mali 24- Moldova 25- Nijerya 26- Senegal 27- Somali 28- Sudan 29- Suriye 30- Tacikistan 31- Tanzanya 32- Venezuela 33- Yemen

4. İhracat Bedellerinin Yurda Getirilmesinde Gümrük Beyannamesinde Yer Alan Tutarın Yüzde Ellisinin Tasarrufunun Serbest Bırakıldığı Ülkeler:

1- Azerbaycan 2- Cezayir 3- Fas 4- Kazakistan 5- Libya 6- Özbekistan 7- Tunus 8- Türkmenistan 9- Ukrayna

Saygılarımızla,

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ
Bağımsız Denetim
Danışmanlık ve Yeminli
Mali Müşavirlik Ltd. Şti.